

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๗

ตั้งสติไม่ให้เผลอ

ผู้กำกับ หนังสือพิมพ์ พิมพ์ไทย คอลัมน์วิจารณ์ธรรม วันพุธที่ 1 ก.ย.47 หัวข้อว่า
ท่านพ่อใหญ่จิวต้องเอาให้ถูกที่ค้น !

ได้ทราบแนวทางการแก้ปัญหาความร้าวฉานในวงการคณะสงฆ์ ของท่านพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ รองนายกฯแล้ว ขอเรียนให้ท่านผู้ชมทั้งหลายได้ทราบว่า สถานการณ์ของพระพุทธศาสนายังคงตกอยู่ในขั้นอันตราย ที่ว่ายังอยู่ในขั้นอันตรายก็เพราะ ท่านพ่อใหญ่ (พลเอกชวลิต) ยังคลำหาจุดต้นเหตุไม่พบนั่นเอง ถ้าทราบได้ที่ยังคลำหาต้นตอไม่พบทราบนั้นก็ไม่มีวันที่จะแก้ปัญหาใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงลงไปได้ และแน่นอนสังฆเภทที่กำลังจะเกิดแก่การคณะสงฆ์อยู่รอมร่อก็จะเกิดขึ้นภายในไม่ช้า

ไม่มีอะไรที่จะฉิบหายวายวอดไปยิ่งกว่าการเกิดสังฆเภท !!

เมื่อปลายสัปดาห์ ท่านพ่อใหญ่ได้เข้าไปแจงนโยบายในที่ประชุมคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธฯที่ห้องประชุมพุทธมณฑล ท่านพ่อใหญ่พูดในที่ประชุมว่าท่านได้ทราบแล้วว่าปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นก็เพราะการไม่เข้าใจต่อกันและกัน ฝ่ายหนึ่งเข้าใจว่าสมเด็จพระสังฆราชยังทรงงานได้ แต่อีกฝ่ายหนึ่งก็เข้าใจว่าสมเด็จพระสังฆราชทรงงานไม่ได้ ปัญหามันอยู่เท่านั้นเอง ขอเวลาสักนิตรับรองปัญหาทุกอย่างจะต้องคลี่คลายไปด้วยดี

ครับ..ถ้ายังเข้าใจว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเพราะการเข้าใจผิดต่อกันด้วยเรื่องนี้ ผมก็กล้ารับรองต่อท่านผู้ชมได้เหมือนกัน ผมรับรองได้ว่าท่านพ่อใหญ่จะไม่มีวันแก้ปัญหานี้ได้เลย

ดวงเข้าตาจนเกิดนัยน์ตาอักเสบ แต่ดันไปทาแผลตรงที่ตาตุ่ม ถ้ายังขึ้นทำอย่างนี้ผมต่อให้ถึงชาติหน้าเวลาบ้ายๆ นัยน์ตาก็ไม่หายจากอาการอักเสบ ตาจะบอดเสียด้วยซ้ำ !?

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างคณะศิษย์ของหลวงตา (มีอยู่กลุ่มเดียว) กับฝ่ายสนับสนุนสมเด็จพระเถลิง (มีทั้งข้าราชการสำนักพุทธ กลุ่มชาวพุทธ และพระที่ติดในยศลาภ) ต้นเหตุมันเกิดมาจากคนไม่เคารพกฎหมาย ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนด และไม่เคารพพระธรรมวินัย ไม่ยอมปฏิบัติให้เป็นไปตามพระวินัยและหลักจารีตประเพณี

ต้นตอมันอยู่ที่ตรงนี้เท่านั้นเองครับท่านผู้ชม !!

เหตุที่เกิดความรำคาญกันขึ้นก็เพราะคนหัวดำๆ ดันไปออกคำสั่งแต่งตั้งสมเด็จพระราชาคณะรูปหนึ่งให้เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช โดยยกเอากฎหมายคณะสงฆ์มาตรา 10 มาอ้าง แต่ปรากฏว่าไม่มีวรรคใดตอนใดในมาตรานี้เลยที่ให้อำนาจคนหัวดำๆ แต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชได้

เท่านั้นยังไม่พอ ยังมีคนหัวดำๆ ไปนำเอาพระตราประทับของสมเด็จพระสังฆราชอันเป็นเครื่องสมณศักดิ์ที่ได้รับพระราชทานจากในหลวง มาประทับบนลายมือชื่อของผู้ที่มีใช้เป็นองค์สกลมหาสังฆปริณายก ?!

ยังไม่พอเพียงเท่านั้น เมื่อถึงเวลาคืนพระอำนาจในการบัญชาการคณะสงฆ์แต่สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชฯแล้ว ยังไม่ทันจะข้ามวัน คนหัวดำๆ ก็ดันออกประกาศเป็นแถลงการณ์สำนักนายกฯ ห้ามไม่ให้พระองค์ทรงงานใดๆ งดการเข้าเยี่ยม งดการออกมารับแขก โดยอ้างว่ากำลังทรงพระอาการประชวรหนัก จึงเท่ากับเป็นการปิดกั้นการบัญชาการบริหารงานพระศาสนาของพระองค์

แถลงการณ์ดังกล่าว สวนทางกับคำสั่งของสำนักพระราชวังเรื่องวิธีปฏิบัติต่อผู้มาเข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราชอย่างสิ้นเชิง !

จากนั้นคนหัวดำๆ ก็เร่งออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 พ.ศ.2547 แก้ไขในมาตรา 10 วรรคห้า เพื่อให้มหาเถรสมาคมสามารถเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชเป็นองค์คณะได้ แต่การปฏิบัติกลับไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา 10 และไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามวรรคห้าในพระราชกำหนด

ถ้าปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา 10 ควรจะต้องปฏิบัติไปตามลำดับวรรค โดยนับตั้งแต่วรรคแรกก่อน ซึ่งก็หมายถึงต้องให้สมเด็จพระสังฆราชทรงวินิจฉัยเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเสียก่อน หากพระองค์ไม่เลือกจึงจะเป็นอำนาจของมหาเถรสมาคมที่จะพิจารณาเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนให้เป็นองค์คณะตามวรรคสุดท้าย

แต่คนหัวดำๆ กลับร่างมติมหาเถรสมาคมมาก่อนแล้วแต่งตั้งขึ้นเป็นองค์คณะ โดยมีสมเด็จพระราชาคณะรวม 7 รูป ร่วมเป็นคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช พร้อมกับสอดใส่คำว่า "ให้สมเด็จพระพุฒาจารย์ มีอำนาจลงนามในฐานะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชแทนคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช" นั่นจึงหมายถึงว่าคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่ไม่ต้องมานั่งพิจารณابัญชาการใดๆ ในรูปขององค์คณะแล้ว อำนาจเบ็ดเสร็จตกแต่เพียงรูปเดียว

คือมีอำนาจลงนามเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช !!

ณ. หนูแก้ว

หลวงตา นี่ละเรื่องโลก ร้อยเล่ห์ร้อยเหลี่ยมร้อยสันพันคม มันไม่เกาที่คันนะ ไปหาเกาที่ไม่คันๆ หลักธรรมวินัยปางเข้าที่เดียวหายไปเลย อย่างนั้น ผู้มุ่งต่อธรรมไปยุ่งหาอะไร สมเด็จพระสังฆราชก็พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงตั้งเรียบริ้อยแล้ว ไปยุ่งหาอะไร ก็มีเท่านั้นเอง นี่พูดตามหลักความจริง หลักประเพณียอมรับกันมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯทรงตั้งสมเด็จพระสังฆราชนี้ ไม่เคยมีใครเข้ามาเกี่ยวข้อง มายุ่ง มาแย่ง อยากเป็นใหญ่เป็นโต มันก็ขัดกันที่อยากเป็นใหญ่เป็นโตละซิ

นี่ละหลักธรรมหลักวินัยพูดอย่างตรงไปตรงมา หาเกาที่นูนเกาที่นี้ วรรคนั้นตอนนี พระราชบัญญัติคณะสงฆ์อะไรๆ วรรคนั้นตอนนี ไปหาเกาที่นูน หลักความจริงมีอยู่ที่นี่ ปีนขึ้นไปหาอะไร สมเด็จพระสังฆราชก็มีอยู่แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ก็ทรงพระชนม์อยู่แล้ว ทั้งสองพระองค์นี้เต็มเปี่ยมร้อยเปอร์เซ็นต์ด้วยกันแล้วไปยุ่งหาอะไร นี่เรื่องหลักธรรมหลักวินัยก็ยอมรับกันแล้ว ไม่มีที่ค้าน มันยุ่งก็เพราะอย่างนี้เอง ร้อยเล่ห์ร้อยเหลี่ยมร้อยสันพันคมที่จะทำลายทั้งชาติ ทั้งศาสนา พระมหากษัตริย์ ไปด้วยกันนี้แหละ เราลงจุดนี้ละเราไม่ลงที่อื่น

ก็เห็นกันอยู่ชัดๆ เอ้าถ้าว่าหลวงตาบวมืด เอาคอไปตัดเลย เราพูดตามหลักธรรมหลักวินัย หลักขนบประเพณีอันดีงามเป็นมาอย่างนี้ ไปยุ่งหาอะไร เท่านั้นก็พอแล้วนี่นะยุ่งปีนขึ้นไปแล้วตกลงแล้วปีนขึ้นไป อยากเป็นใหญ่เป็นโต อยากใหญ่ไปหาอะไร ใหญ่ด้วยความโลภ ใหญ่ด้วยมูตรด้วยคูถ ใหญ่ด้วยความสกปรก ใครจะไปกราบไปไหว้ลวงคอ ไม่กราบ หมามันก็ไม่กราบ จะว่าอะไรแต่คนจะไปกราบวะ หลักความจริงก็มีอยู่เท่านั้นไปยุ่งหาอะไร มันเก่งมาจากไหนพวกนี้ละ มาแย่งมาชิง ทำลายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทำลายสมเด็จพระสังฆราชโดยตรงเลย

พวกนี้พวกเทวทัตจะทำลายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระสังฆราช ลบล้างลงไปจะเป็นสังฆราชแทน สังฆราชอะไรนี้มีมหัยักษ์ สังฆเภทใหญ่โตอยู่ตรงนี้เอง สงฆ์แตกฮือเลย ถ้าลงอันนี้ตั้งขึ้นมา เพราะมันขัดเอาขนาดนั้น ขนบประเพณีเมืองไทยทั้งประเทศยอมรับกันมานานสักเท่าไร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงตั้งสถาปนาสมเด็จพระสังฆราช ยอมรับกราบไหว้บูชาถึงใจๆ ตลอดมา เรื่องอันนี้ใครกราบไหว้ เห็นไหมมันเหม็นคลุ้งอยู่ทั่วประเทศเวลานี้ รู้ยังไม่ว่างนั้นละ รู้เพื่อทำลายไม่ใช่รู้เพื่อส่งเสริม ว่านี่ละเรา

ถ้ารู้เพื่อส่งเสริมอย่ามายุ่งเท่านั้นพอ ขนบประเพณีนี้เป็นของชาติไทย ยอมรับกันมาตั้งแต่ตั้งแต่ดึกดำบรรพ์กาลไหนๆ แล้ว ไม่มีใครจะหัวแหลมๆ แบบหัวปลาหลด ที่มลงตมลงโคลนอย่างนี้ละ นี่ละภาษาธรรมเป็นอย่างนี้ละพูดอย่างตรงไปตรงมาเรา มีเท่านั้นอย่าไปแตะ ว้างใจเลย เป็นความถูกต้อง และนี่เท่ากับเหยียบหัวคนไทยทั้งชาติที่ยอมรับอันนี้เทิดทูนมานมนานแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงสถาปนา หรือตั้งสมเด็จพระสังฆราชขึ้นมา ได้กราบไหว้บูชาเป็นขวัญตาขวัญใจตลอดมา ไม่มีใครคัดค้านแม้รายเดียว ไม่มี อันนี้ همینคลั่งไปทั่วประเทศไทยมันดียังไง เอามายุ่งหาอะไร มันก็มีเท่านั้นเอง

ขนบประเพณีก็มีมาอย่างนี้แล้ว คนไทยทั่วประเทศยอมรับกันมาอยู่แล้ว อันนี้ใครยอมรับมันที่ไหน มีแต่มันจะแย่งจะชิง จะกินจะฆ่า จะทำลายสมเด็จพระสังฆราช และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เท่านั้น ชี้เท่านั้นเราไม่ชี้ที่อื่น ชี้ตรงนี้เอง คนทั้งประเทศเทิดทูน ไอ้หัวดำๆ ที่ว่านี่มันเป็นคนเหยียบย่ำลงไปทำลายโดยถ่ายเดียว มันดีที่ไหน ไม่มีใครอนุโมทนา เท่านั้นละจบแล้วหนังสือพิมพ์ เราเอาตรงนี้เลยไม่เอาที่อื่น ถ้าเราพูดผิดเข้า ค้านมา เรายอมให้ค้านที่พูดมาผิดนี้

คนไทยทั่วประเทศยอมรับกันแล้ว กราบไหว้บูชาเป็นขวัญตาขวัญใจมาตลอด ฮือฮาขึ้นเดี๋ยวนี้มันเป็นยังไง ใครกราบไหว้บูชา มันจะมาทำลายทั้งชาติทั้งศาสนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระสังฆราช ก็ทั้งชาติทั้งศาสนาอยู่ด้วยกันนั้นทำลายทั้งชาติทั้งศาสนาไปด้วยกัน ให้คนไทยตาปริบๆ มองดู โอ้ยมองไม่ได้ หลวงตาบัวไม่มอง ว้างใจเลย เอาละพอ แล้วมีอะไรอีกล่ะ มันขวางเอาเหลือเกินนะ พวกนี้ขึ้นเงาไหนมีแต่เงาทำลายๆ เราจึงเรียกว่ากาฝากมหาภัย ไม่มีชั้นดีในกาฝากนั้นเลย เข้าไปเกาะตรงไหนทำลายๆ ทั้งนั้น

นี่เราเดินเข้าไปสละน้ำนี้บอก ต้นไม้ต้นไหนๆ มีกาฝากให้ตัดออกๆ เราเดินเข้าไปไม่เง้นต้นไม้เหล่านี้หมด ตั้งแต่ไม้ในสระเรายังรักยังสงวน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ สมเด็จพระสังฆราช หัวใจของคนทั้งประเทศไม่รักสงวนได้ยังไง มาทำลายหาอะไร ก็มีเท่านั้นเอง เข้าค้านมาถ้าพูดผิดนี้ เราพูดนี้พูดเป็นธรรมทั้งนั้น ถ้าควรยอมรับ รับทันทีเลย ไม่ควรยอมรับไม่ยอม พูดอย่างนี้ละเรา ตรงไปตรงมา ภาษาธรรม ไม่มีคำว่าโกรธกับใครก็ไม่มี โลกให้คนนั้นให้คนนี้อย่างนี้ เอียงนู่นเอียงนี่ไม่มี ต้องตรงไปตรงมา อย่างนี้เป็นหลักธรรมชาติที่ถูกต้องดีงามแล้ว

พระสงฆ์ไทยก็สงบกันทั่วประเทศ คนไทยก็สงบกันทั่วประเทศด้วยระเบียบ ขนบประเพณีอันดีงามมานี้ไม่มีใครค้าน อันนี้หัวดำๆ สองตัวสามตัวนี้ขึ้นมาเหยียบทั้ง

ชาติทั้งศาสนา คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และพระพุทธเจ้าลงไปทันทีเลย พระสงฆ์องค์เจ้าเหยียบไปหมด มันดีแล้วหรือไอ้ ร้อยเล่ห์ร้อยเหลี่ยม ร้อยสันพันคม มันอยู่ในกาฝากมหาภัยนี้ทั้งนั้นเวลานี้ ใครยังไม่รู้หรือ นี่กาฝากมหาภัยกำลังขึ้นเวลานี้ ตั้งหน้าจะทำลายสงฆ์ด้วยนะ สังฆเภทอันใหญ่โตก็อยู่จุดนี้ ลองตั้งขึ้นมาบ้างนี่แตกฮือเลย สังฆเภทอนันตริยกรรม ๕ ทำสงฆ์ให้แตกจากกัน นี่ข้อที่ห้า มั่นอุทรินามาทำไม เรื่องอย่างนี้เรื่องจะแตก เรื่องที่จะประสานจะให้ดิบให้ดีทำไมไม่หามาถ้าว่าฉลาด นี่มันฉลาดอะไร ฉลาดเพื่อทำลายชาติ เลวที่สุดเลยคนคนนี่ ทำลายทั้งชาติทั้งศาสนาเป็นคนเลวที่สุด พูดตรงๆ อย่างนี้ละเรา พูดเท่านั้นแหละ

เอาละที่นี้หมุนไปทางพระ พระเราตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัตินะ หน้าที่ของพระมีแต่ชำระกิเลสโดยถ่ายเดียว ไม่หาสิ่งสมกิเลสตั้งที่เป็นอยู่เวลานี้ มีแต่พวกสังฆสมกิเลสฟันไฟมาเผาทั้งประเทศ ทั้งชาติทั้งศาสนา ศาสนาไม่มีที่จะเอาไฟไปเผากัน มีแต่ชำระล้างทั้งนั้น ให้พากันตั้งใจปฏิบัตินะ เราเข้มงวดกวดขันมากเรื่องความพากความเพียร ในวัดนี้ไม่ยอมให้อะไรเข้ามายุ่งได้เลยเราสงวน แม้เราช่วยชาติเราก็ยอมรับด้วยความเมตตาสงสารชาติเราก็ช่วยชาติ บางทีก็มีพระเข้ามาช่วย กำลังคนเดียวไม่พอก็ให้พระเข้ามาช่วย เราก็พยายาม แต่หน้าที่ของพระไม่ให้บกพร่อง การเดินจงกรม นั่งสมาธิ ชำระกิเลสตัดพลาที่มันเป็นพินเป็นไฟเผาไหม้ตัวเองและผู้อื่นอยู่เวลานี้ให้มันกระจายหายออกไปๆ ด้วยความพากเพียร นี่เรียกว่างานของพระ งานของพระแท้คืองานชำระกิเลส กิเลสคือสิ่งก่อกวนยุ่งเหยิงวุ่นวายตั้งที่เป็นอยู่เวลานี้ เป็นเรื่องกิเลสมหาภัยทั้งนั้น ให้ชำระสิ่งเหล่านี้ออก แล้วส่งสมความดีงามขึ้นมา

เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา นี่คือนานของพระโดยตรง นี่ละงานของพระพุทธเจ้า งานของสาวกทั้งหลาย ท่านดำเนินอย่างนี้ บวชมาแล้วไล่พระเข้าป่าเข้าเขา ไปเที่ยวบำเพ็ญสมณธรรมด้วยความสะดวกสบาย แล้วให้อุตส่าห์พยายามบำเพ็ญเพียรอยู่ในสถานที่เช่นนั้นตลอดชีวิตเถิดๆ ตลอดมาทุกวันนี้ สดๆ ร้อนๆ ไม่มีจิตใจ นี่ละศาสนาแท้เป็นอย่างนี้ เดี่ยวนี้กาฝากมหาภัยมันเข้ามาเหยียบย่ำทำลาย ก่อขึ้นมาที่นั่น ก่อขึ้นมาที่นี่ ก่อตรงไหนมีแต่กาฝากมหาภัยทั้งนั้น ชำระกันลงไปๆ แล้วก็ไม่มีถือศีลถือสภาระ ทางฝ่ายผู้ถูกต้องดีงามไม่เคยถือศีลถือสา พวกนั้นก็ตั้งใจ ยิ่งไปใหญ่ ขึ้นทางนั้น ขึ้นทางนี้ นี่จะขึ้นช่องไหนอีกก็ไม่รู้นะ หาเรื่องขึ้นอยู่อย่างนั้นพวกนี้พวกทำลาย

จำเอาไว้คนทั้งชาติไทยเรา สมบัติทั้งประเทศเป็นของชาติไทย ศาสนาเป็นศาสนาของไทย พวกนี้เป็นเปรตเป็นผีจะทำลายชาติศาสนา แล้วมาพูดปากหวานๆ ว่าจะทำ

ศาสนาให้เจริญ มันเจริญที่ไหนศาสนา หลักธรรมมีอยู่ ตามีหุมีทุกคน ใจมีทุกคน รู้กันอยู่ทุกคน ผิดถูกชั่วดีมันรู้กันอยู่ที่นี่มาหลอกกันหาอะไร

พระเราก็อย่างเห็นนั่นแหละ ฉันทึบ ๆ แจ็บ ๆ คำสองคำก็หายเจียบ ๆ ท่านฉันพอยังชีวิตให้เป็นไป นี่หมายถึงผู้ที่ถูกกับจริตนิสัยเกี่ยวกับเรื่องอดนอนผ่อนอาหาร เป็นอุปกรณหนุนความเพียรได้ดี คืออาหารนี่เป็นสำคัญ เป็นเครื่องหนุนร่างกาย ร่างกายเป็นเครื่องมืออันดีของกิเลส เวลาฉันมาก ๆ ง่วงเหงาหาวนอนมาก น้ันกิเลสขึ้นแล้ว ชี้เกี่ยจู้คร้านมาก มันขึ้นกับอาหารนะ ที่นี้เวลาลดน้อยลงไป ให้เราดูการตั้งสตินะ เราตั้งสติกับฉันทธรรมดานี้ ผิด ๆ พลาด ๆ ล้ม ๆ เหลว ๆ ตลอด ถ้าผู้ถูกนิสัยทางอดอาหาร ส่วนมากจะถูก เพราะร่างกายกับกิเลสนี้เข้ากันได้สนิท เสริมระคะตัมหาได้ดี ที่นี้พอลดอาหารลงไป สติตั้งดีขึ้น ๆ บางทีมันไม่สมใจก็ฟาดน้อดเลย อดแล้วก็ทุมกันใหญ่เลย สติตั้งแนว ๆ

สติเป็นพื้นฐานแห่งการแก้กิเลสทุกประเภท ให้พากันจำเอาไว้นะ สติเป็นสำคัญมากทีเดียว ถ้างขาดสติแล้วอะไรเหลวไหลทั้งนั้น งานนอกรงานในเหลวไหลไปหมด ขาดสติเสียอย่างเดียว ถ้างสติดี งานใดยังละเอียดลออเข้าไปโดยลำดับ สติเป็นพื้นฐานทุกด้านทุกทาง ไม่มีคำว่าครึล้าสมัย ในธรรมทุกชั้น ชั้นหยาบ ชั้นกลาง ชั้นละเอียด ถึงชั้นสูงสุดปราศจากสติไม่ได้เลย สติเป็นสำคัญ เป็นพื้นฐานแห่งการชำระล้างกิเลสทั้งหลาย เพราะฉะนั้นขอให้พระนำไปปฏิบัติ ใครมีสติดีคนนั้นแหละจะปกครองความเพียรได้ดี สติตั้งให้มั่นคง

เช่นเราอยู่กับคำบริกรรมคำใด ให้สติติดอยู่กับคำบริกรรม หรือจิตมีความสงบ ให้ตั้งอยู่ในจุดแห่งความสงบเรื่อย ๆ ไปอย่างนี้ สติติดแนบ ๆ จำให้ดี สติเป็นพื้นฐานแห่งการชำระกิเลสทุกประเภท ไม่เหนื่อสติไปได้เลย นี่ได้พิจารณามาแล้ว ได้ปฏิบัติมาแล้วด้วย ที่ได้มาสอนหมู่สอนเพื่อนจึงองอาจกล้าหาญในการสอนว่าไม่ผิด เพราะเราดำเนินมาแล้ว

ตั้งสติเราก็ไม่ลืม นี่ก็มาพูดให้เป็นคติเครื่องเตือนใจ คือจิตใจนี้เสื่อมไปตั้งปีกับ ๕ เดือน เพราะจิตเป็นที่แรกเราไม่รู้จักวิธีรักษา เราก็ตายใจ มีกัจนั้นกัจนี้ ทำกลดหลังเดียวเท่านั้นเราไม่ลืม กลดมันขาดไปหมดแล้วจะทำกลดสักหลังหนึ่ง นั้นละเอางานภาวนามาทำกลด สติความคิดความอ่านก็มาอยู่กับกลดไม่ได้อยู่กับธรรมชี่ ครั้นทำไป ๆ นี้ เวลาภาวนาเพียงรู้สึกว่ จิตเคยเข้าสู่ความสนิทปั๊ ๆ เริ่มเข้าบ้างไม่เข้าบ้าง มันต้อแล้ว อ้าว ชอบกล ๆ จิตนี้ต้อแล้ว ธิบปั๊บปั๊บเสร็จแล้วออก เสื่อมตลอดเลย จนกระทั่งเหลือแต่อ้ตาบว ไม่มีอะไรติดตัวเลย คุณค่าราคาไม่มี

ขัดกัน พยายามหนุๆ แต่ไม่ได้บริการ สามีหลุดๆ ขาดๆ ไป แล้วเจริญขึ้นไป พยายามตั้งสติกับผู้รู้ๆ ดันเข้าไปเรื่อยๆ เจริญขึ้นไปได้สองสามคืนแล้วลง เจริญขึ้นแล้วเสื่อมลงๆ เป็นเวลา ๑ ปีกับ ๕ เดือนไม่ลืม ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนปี นี้ เลย พฤศจิกายนหน้าไปถึงเดือนเมษา พยายามทดสอบตัวเองอยู่ตลอด ก็ยังหาเงื่อนไขต้นเงื่อน ปลายไม่ได้ บทสุดท้ายก็มาพิจารณาถึงเรื่องที่ว่าขาดค่าบริการหรือยัง สติจึงขาดไป ได้ แล้วจิตใจจึงมีความเสื่อมลงไปอย่างนี้ เอาที่นี้ตั้งใหม่ คราวนี้จะให้มีค่าบริการติดกับ ใจ และมีสติติดกับค่าบริการไม่ให้เผลอไปไหน เราจะพิสูจน์เอาจุดนี้ เอา เสื่อมเจริญให้รู้ กันจุดนี้ แต่นิสัยนี้รู้สึกจะต่างกับใครๆ มากอยู่นะ ว่าอะไรเป็นอันนั้น จริงจังมากทีเดียว

ที่นี้พอพิจารณาได้ความแล้วว่า ลงจุดที่สติขาดไปเพราะไม่ได้มีค่าบริการให้ สติติดแนบกับนั้น คราวนี้จะให้มีค่าบริการ แล้วก็สติติดกับค่าบริการ ไม่ยอมคิดอ่าน ไตร่ตรองเรื่องอะไรทั้งนั้น จะคิดอยู่ตั้งแต่ค่าบริการ เช่น พุทโธ เป็นต้น กับสติให้ติดแนบ กันอยู่ งานมีเท่านี้ โลกเหมือนไม่มีงาน ตั้งใจเจ้าของ เอาละนะ เราสงสัยจุดนี้ ที่นี้เราจะ ตัดสนใจจุดนี้ ตั้งสติกับค่าบริการให้ติดแนบกัน เราจะไม่ยอมเผลอ แล้วแต่เหตุการณ์มัน จะเปลี่ยนแปลงข้างหน้านั้นค่อยพิจารณากันไป ในปัจจุบันนี้สติกับค่าบริการจะไม่เผลอ ตั้งใส่กันเลย

ที่นี้ก็เท่ากับว่านักมวยจะต่อยกันนั่นเอง ลงใจจะเอาแบบนี้แหละ เอาแบบคำ บริการกับสติให้ติดแนบกันไม่ยอมให้เผลอไปไหนเลย พอว่าเอาละนะ เหมือนกับนักมวย จะต่อยกันฟังเสียงระฆัง พอระฆังดังเป๊งก็ฟัดกันเลย อันนี้พอลงใจเรียบร้อยแล้ว เอาละนะ เท่านั้น นี่เท่ากับระฆังดังเป๊ง คำบริการกับสตินี้ติดแนบเลย ไม่ยอมให้เผลอเป็นยังงี้ก็ เป็นกัน มันจะเป็นอะไรก็ให้รู้กันคราวนี้ เราจะเอาจุดนี้ให้ได้ ชัดทั้งวันไม่มีเผลอเลยจริงๆ

หนักมากนะการตั้งสติไม่ให้เผลอนี้ หนักมาก เหมือนกับว่าพลิกคว่ำพลิกหงาย นักมวยต่อยกันทั้งกอดทั้งปล้ำ ทั้งฟัดทั้งเหวี่ยง ชัดกัน มันจะเอาให้เผลอสติ ไม่เผลอ มัน ติดกันไปเลย ล้มก็ล้มกับสติ หงายก็หงายกับสติ เป็นแบบไหนให้เป็นกับสติ ชัดกันวันนั้น ทั้งวัน โอ้ย เหมือนตกรกทั้งเป็น คืออำนาจของกิเลสมันผลักดันอยากคิดอยากปรุง นี่ละ กำลังของมัน ที่นี้ก็ปิดไว้ไม่ให้คิดไม่ให้อปรุง ให้คิดแต่กับค่าบริการ คือพุทโธกับสตินี้ เท่านั้น นี่ละบังคับกัน เหมือนกับว่าพลิกคว่ำพลิกหงาย มันจะเอาให้เผลอ ไม่ยอมเผลอ ชัดกันวันนั้นเต็มวัน โอ้ย เหมือนตกรกทั้งเป็น ไม่เผลอจริงๆ นะ เอาเต็มวันไม่เผลอ

วันหลังพอตื่นนอนปั๊บจับปั๊บอีกตลอดหลับ ไม่ยอมให้เผลอเลย ฟังซิไม่ให้เผลอ เลยเทียว เผลอไปไหนไม่ได้ นี่ละนักมวยต่อยกัน วันที่สองมาอาการรู้สึกเบาหงายนิดหนึ่ง

ความผลักดันของสังขารที่กิเลสตันออกมาให้คิดให้ปรุงเรื่องนั้นเรื่องนี้ มีแต่กิเลสทั้งนั้นนะ ที่นี้สติบังคับเอาไว้ให้อยู่กับพุทโธๆ ปิดช่องมันไม่ให้มันโผล่ขึ้นมา สติปิดไว้อีก พอวันที่สามรู้สึกว้าเบา เห็นผลนะ ที่นี้ก็แน่นหนักๆ แน่นหนักลงไปเรื่อยๆ เรื่องแผลอไม่ยอมให้แผลอเลย วันไหนก็วันเถอะ จนกว่ามันจะเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันให้เห็นประจักษ์ มันจะแผลอแบบไหน พอถึงวันที่สามที่สี่เข้าไปเห็นผล เห็นผลแล้วยิ่งขยับใหญ่เลย ไม่ให้แผลอตลอดๆ จิตใจที่ติดดินอยู่นั้นค่อยสงบตัวลงๆ ความผลักดันของกิเลส ที่ผลักดันสังขารให้คิดให้ปรุงนั้นเบาลงๆ ธรรมะคำบริกรรมกับสตินี้ปิดแน่นๆ

จากนั้นใจเมื่อได้รับการบำรุงรักษาอยู่แล้วก็ค่อยสงบ สงบแล้วก็เย็นสบาย โอ ถูกละจับได้แล้วว่าถูกต้อง อาการที่จะเป็นจะตายเบาลงไปหมดเลย นี่ละท่านทั้งหลายจำเอาไว้นะ นี่วิธีการที่เราทำมาแล้วทำอย่างนี้ แต่ก่อนดูจะไม่เคยพูดอย่างนี้ละมัง วันนี้พูดอย่างเปิดเผยเอาขนาดนี้ละนะ ระวังเป้งเอากันเลยเชียะ แต่ก็เดชะมันอยู่คนเดียวระยะนั้น เรียกว่าโอกาสวาสนาก็จะอำนวยอยู่พอสมควร พอตีหลวงปู่มันท่านจะไปเผาศพหลวงปู่เสาร์ ท่านให้เราเฝ้าวัด อยู่บ้านนาสีนวล ให้ท่านมหาเฝ้าวัดนะ จะไปเผาศพแล้วจะกลับมาอยู่ด้วยแหละท่านว่า แล้วท่านก็ออกเดินทาง เดินด้วยเท้านะ จากนั้นไปอำเภอนาแก เข้าไปอำเภอรามัญ หลูกศิษย์ของท่านเขาก็หารถมาให้ท่าน ท่านก็ขึ้นรถจากรามัญไปอุบล ไปเผาศพ พอเผาศพแล้ววันหลังท่านมาเลย นั้น เราก็ดัดกันกับนี่ตลอดเวลาคนเดียวๆ แล้วจิตก็ค่อยได้ผลๆ

ที่นี้ถึงวาระสุดท้ายนะ คือคำบริกรรมนี้ เราบริกรรมพุทโธๆ นี่ ที่นี้เวลาละเอียดเข้าไปๆ คำว่าพุทโธที่เป็นคำบริกรรมกับสติ มีแต่สติคำว่าพุทโธหายเงิบ นึกพุทโธๆ ไม่ออกหมด ละเอียดสุดขีดเลยจนงง แต่งงก็ไม่ยอมให้แผลอสติ ทำไมคำบริกรรมนี้บริกรรมติดต่อมาจากกระทั่งถึงขนาดนี้ แล้วบริกรรมไม่ได้ มันเป็นอะไรถึงบริกรรมไม่ได้ คือมันปรุงๆ ขึ้นมาก็ไม่มีความปรุง เหลือแต่ความรู้ล้วนๆ ที่ละเอียด ความปรุง ปรุงไม่ออกเลย เงิบเลย นี่เรียกว่าสังขารนี้หมดกำลังแล้ว ที่มันจะปรุงขึ้นเรื่องกิเลสตัณหาหมดกำลัง ไม่ปรุง แม้จะปรุงพุทโธมันก็ไม่มี เอ้า ถ้าปรุงไม่ได้ความรู้มีอยู่ให้สติอยู่กับความรู้ ให้ติดแนบกันไม่ให้แผลอ คำบริกรรมไม่มีก็ไม่บริกรรมแหละ เอา ให้อยู่กับจิตที่ละเอียดลออนั่นแหละ ละเอียดสุดขนาดนั้นให้สติอยู่นั้น จ่ออยู่นั้น เอ้า เป็นยังไงเป็นกัน

ที่นี้พอได้จังหวะแล้วมันจะคลี่คลายออกมานะ คือจิตที่แน่วอยู่นั้นเราบริกรรมไม่ได้ คือจิตหมดกิริยาแล้วไม่คิดไม่ปรุง ที่นี้พอได้จังหวะจิตคลี่คลายออกมาเหมือนคนตื่นนอน พอคลี่คลายออกมาก็เอาพุทโธบ๊ีบเข้าไปเลยติดกันเลย พุทโธต่อไปๆ พอถึงจังหวะที่มัน

ละเอียดจริง ๆ มันก็ลงแบบเก่าอีกเจ็บหายหมดไม่มี ไม่มีก็ไม่มีเรารู้จักวิธีปฏิบัติแล้ว จากนั้นก็เรื่อยมาจิตก็ค่อยเจริญขึ้น ๆ จนกระทั่งถึงจุดที่มันเคยเสื่อม พอไปอยู่ได้สักสองสามคืน แล้วมันเสื่อมลง ทีนี้ไปถึงทีนี้แล้ว เอ้า เสื่อมก็เสื่อม เจริญก็เจริญ เราเคยเป็นกังวลกับมันมามากต่อมากแล้ว มันก็ไม่เคยฟังเสียงเรา ทีนี้มันจะเจริญ เอ้า เจริญไป จะเสื่อมไป นรกหลุมไหนก็ให้ไป แต่คำว่าพุทธโธนี่ไม่ยอมให้เสื่อม กับสติติดแนบกันไป ชัดกันไป ต่อจากนั้นก็ถึงขั้นที่ว่าเจริญขึ้นแล้วจะเสื่อม เอ้า ๆ เสื่อมไปไม่เสียดายนะ ไม่เสื่อม อยู่นั่นเน่น ๆ เอ้า จะไปไหนไป คำว่าพุทธโธ คือคำบริกรรมเป็นปัจจุบันนี้ไม่ยอมปล่อย อันเสื่อม อันเจริญที่เคยคาดเคยฝันเคยยุ่งกันนั้น เคยหึงเคยหวงนั้นปล่อยหมด เหลือแต่คำบริกรรม พุทธโธคำเดียว

ทีนี้พอไปถึงนั้นแล้วแทนที่จะเสื่อมไม่เสื่อม อยู่นั่นค่อย ๆ ละเอียดเข้าไป ๆ เอ้า หนูนเรื่อย ๆ จนกระทั่งผ่านอันนี้ไป แทนที่จะเสื่อมไม่เสื่อม แล้วกลับละเอียดเข้าไป ๆ อ้อ จิตเรานี้เริ่มรู้แล้วว่า ที่เสื่อมนี้เพราะขาดสติ สติไม่ติดแนบกับคำบริกรรม เพราะเราไม่ใช้คำบริกรรมจ่อ แต่สติอยู่กับจิตมันเผลอไปไหนก็ได้ ทีนี้เวลามีคำบริกรรมและมีสติติดแนบอยู่ นั้นแล้วมันไม่พรากจากกัน จิตใจก็สงบลงไป ทีนี้เจริญถึงนั้นแล้วไม่เสื่อม แล้วค่อยขึ้นเรื่อย ๆ เราก็บอกว่า อ้อ เป็นเพราะสติ นั้น จึงจับสติหนูนเรื่อยเลย

นี่เป็นภาคพื้นที่เราได้ปฏิบัติมาอย่างนี้ ให้ท่านทั้งหลายพิจารณาเอาเป็นคติตัวอย่าง อันติงาม พัดกันจนถึงขนาดที่จะล้มคว่ำล้มหงายจะเป็นจะตาย เพราะมันจะทำให้เราเผลอจนได้ ไม่ยอมเผลอ นี่หนกอยู่นะ ตอนที่กิเลสมันผลัดกันให้เราเผลอเราไม่ยอมเผลอ เอ้า ล้มก็ล้มไปทั้งไม่เผลอ นอนก็นอนไปทั้งไม่เผลอ สุดท้ายไปได้ นี่จำเอานะ วันแรก แหม เหมือนตกนรกทั้งเป็นแต่ไม่คำนิ่งอะไร จะเอาไม่เผลออย่างเดียว วันหลังก็ค่อยลดลงนิดหนึ่ง พอวันที่สามรู้สึกจิตใจโล่งขึ้น ๆ ทีนี้ที่ห้าที่นี้ละเอียดเข้าไปจนกระทั่งถึงบริกรรมไม่ได้ นั้น จำเอานะ สติเป็นพื้นฐานสำคัญมากการประกอบความพากเพียร ขอให้พระทั้งหลายจำเอาไว้นะคำนี้ เราดำเนินมาแล้วไม่ผิด เอาจนกระทั่งที่ว่านี้แหละตกนรกทั้งเป็น มันจะเอาให้เราเผลอ ให้เผลอแเง่แเง่หนึ่งให้ได้ ไม่เผลอว่างั้นเลย เอ้า ล้มก็ล้มไม่เผลอ นอนก็นอนไม่เผลอ ชัดกันไปสู่มันได้ นี่แหละให้จำเอานะ

แต่เราพูดตามความจริง นิสัยเรานั้นจริงมากนะ ว่าอะไรเป็นอันนั้น คิดดูซิขนาดนี้ มันจะเอาให้เผลอไม่เผลอ เอ้า ตายก็ตายไม่เผลอ แล้วสุดท้ายไม่เผลอ แต่เราก็ไม่ตายเห็นไหมละ จิตใจตั้งได้ จากนั้นมาก็ฟุ้ง ๆ เลย แล้วทำความเข็ดหลาบแก่ตนเองถึงขนาดขีดเส้นตายให้เลย เพราะเราเข็ดหลาบที่จิตเสื่อมได้ปีหนึ่งกับห้าเดือน แหม เข็ดหลาบมากทีเดียว

เป็นทุกข์มากที่สุด ที่นี้จิตนี้จะเสื่อมไปอย่างนั้นไม่ได้ ถ้าจิตเสื่อมอย่างนั้นเราต้องตาย มันจะตายแบบไหนไม่ทราบนะ แต่มันจะตายได้ เพราะจิตประเภทนี้เป็นได้มันเด็ดมันขาด เอ้า ถ้าจิตเราเสื่อมแล้วต้องตาย ถ้าเราไม่อยากตายจิตเราเสื่อมไปไม่ได้ สติเราตั้งด้วยวิธีใดที่ไม่เสื่อม ตั้งด้วยวิธีนั้นต่อไป ชัดกันเลย มันก็ไม่เสื่อมเรื่อย ๆ ให้พากันจำเอานะ

นี่บทหนักบทตั้งสติไม่ให้ผลอ จนกระทั่งเชื่อมเข้าถึงจิต จิตสงบรุ่มเย็นต่อกันไปได้เลยด้วยอำนาจสติ สติเป็นสำคัญมากพากันจำเอา พอจากนั้นมาแล้ว ที่นี้ก็พึดกันนั่งตลอดรุ่ง ต่อจากนี้ไปก็นั่งตลอดรุ่งต่อไปเรื่อย ๆ จนถึงชั้นออกอุทาน พอถึงนั่งตลอดรุ่งคืนแรก ชัดนี้จิตผางลงจ้าเลย เอ้อเออละที่นี้ไม่เสื่อม นั้น มันรู้ ไม่เสื่อม ไม่เสื่อมก็ไม่ถอย ถ้าเสื่อมคราวไหนเราต้องตาย ความตายอยู่ข้างหน้าอยู่นะ เสื่อมไม่ได้เสื่อมต้องตาย มันก็ยังขยับกันใหญ่เลย จึงได้ตั้งตัวมาจนกระทั่งทุกวันนี้ พอจิตเข้าถึงชั้นสมาธิแล้ว ที่นี้ความคิดที่มันดันออกไม่มี มีแต่คิดขึ้นมารำคาญสู่ความสงบเย็นใจไม่ได้ จากนั้นมันก็ติดเป็นสมาธิหมูขึ้น เชียง ถูกพ่อแม่ครูจารย์ชานบลงมันถึงออก ลงจากนั้นแล้วขึ้นทางด้านปัญญา มันก็พุ่งเลย

นี่พูดให้ฟัง เรื่องตั้งสติประกอบความเพียร ทุกคนไม่ว่าพระว่าฆราวาสกิเลสมีอยู่ในหัวใจด้วยกัน เราตั้งใจชำระภัยจากหัวใจเราต้องตั้งใจด้วยวิธีนี้ ต้องทำความเพียรอย่างนี้ เอละวันนี้พอนะ

งานภายในครัวอย่าไปก่อสร้างเรื่อย ๆ นะ ให้อยู่อยู่เรื่อย ไปสร้างนั้นสร้างนี้ยุ่งอยู่เรื่อย ผู้ชายกับผู้หญิงไม่ใช่เรื่องเดียวกันสำนักปฏิบัติธรรม ผู้ชายไปจุ่นจ้าน ๆ มันขวางตานั้นเข้าใจเธอ อย่าเข้าไป ไม่มีธุระจำเป็นผู้ชายอย่าเข้าไปยุ่ง ผู้หญิงก็ไม่มายุ่ง ผู้ชายก็ไม่มายุ่ง เราดูแลอยู่ตลอดนี้ เราเป็นผู้รับผิดชอบในวัดนี้ อันไหนมันขัดตาเตือน ๆ งานการต่าง ๆ พวกผู้ชายถ้าจำเป็นจริง ๆ ก็ให้ไปทำนั้นทำนี้ รับผิดชอบ อย่ามาพรวดพรี้อซ้ำ ๆ ซาก ๆ นะ ฟังเสียงงานป๊อก ๆ แปะก ๆ ทั้งวัน ๆ มันเป็นโรงงานขึ้นมาแล้วนะนี้ สำนักภายในครัวนะ ไม่ได้ นะเราดูแลอยู่ตลอดเวลา ส่วนมากตอนเย็นจะเข้าไป เวลาธรรมดาไม่เข้า เข้าไปดูนั้นดูนี้ ดูอะไรก็ดูด้วยความรับผิดชอบของเรานั้นเองจะเป็นอะไรไป พากันจำเอานะ ไปแฟนพาน ๆ อยู่ตลอดเวลาไม่ได้นะ ผู้ชายมีงานมีการจำเป็นจะเข้าไปได้เฉพาะความจำเป็นเท่านั้น ผู้ชายนอกนั้นอย่าไปยุ่งนะ สำนักปฏิบัติธรรม ผู้ชาย ผู้หญิง สำนักพระ สำนักฆราวาส มันต่างกัน

เป็นไงพูดวันนี้เกี่ยวกับสมเด็จพระสังฆราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เราเด็ดตรงนี้พอดีนะ มายุ่งทำไมว้างั้น เอมันขนาดนั้นนะกับพวกหน้าด่าน หน้าด่านที่สุดนะ มันต้องมีเครื่องมือปราบหน้าด่านซิ อย่างนี้จะใส่เปรี้ยว ๆ ไม่จั้นไม่ได้พวกนี้พวกหน้าด่าน หลวมที่ไหนสอดเข้า ๆ ไม่ฟังเสียงใครนะ เราจะไปพูดสุภาพไม่ได้กับพวกนี้พวกหน้าด่าน

ผู้กำกับ หลวงตาไม่พูดไม่มีใครกล้าพูด

หลวงตา ก็ใช้อย่างว่ณะแล้วสุดท้ายจมไปด้วยกัน นี่เราพูดแบบว่าค่านมาได้เลย พูดคำไหนให้ถูกต้องตามอรรถตามธรรมนะ เอ้าค่านมาถ้าผิด เรายอมรับตลอดที่จะฟังเหตุ ฟังผลทุกอย่าง ถ้าถูกแล้วอย่าหน้าด้านว่างั้น

โยม เขาไม่กล้าค่าน มีแต่ค่านตอนลับหลังหลวงตาเจ้าคะ

หลวงตา ก็นั้นแล้ว เราก็มีศอกกลับฟาดลับหลังบ้างซิ ศอกกลับก็มีนี่ ศอกข้างหน้า ก็มี ศอกข้างหลังก็มี

โยม ถ้าเขากล้าเขาก็ต้องมาราบหลวงตา ถ้ามหลวงตาอย่างตรงๆ ที่นี้เขาไม่กล้า เขาเลยเอาลับหลังเจ้าคะ

หลวงตา นั้นละเขากล้าอันหนึ่ง เขาไม่กล้าอันหนึ่ง เขากล้าอันหนึ่ง เราก็กล้า อันหนึ่งเหมือนกันเข้าใจไหม ชัดกันอย่างนั้นซิ เอาละหมดแล้วนะไม่มีอะไร พวกเด็กนักเรียนไม่ได้มาหรือวันนี้ พวกกันจำเอานะที่หลวงตาสอน อย่าพากันหน้าด้านกับพวกหัวชน นี้นะ เข้าใจไหมพวกหัวชนที่ทำลายชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เราเทศน์นี้จำกันได้ไหม ละ อย่าไปหน้าด้านเหมือนพวกนี้นะ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz